

Pajetta Pietro - (†1911); taliansky žánrový maliar



P. Pajetta: Nenávist' (1896)

Pajot Marcel Nino - (*1945); francúzsky maliar samouk; jeho práce, zvyčajne na plátne, ktoré sú tiež predmetom exkluzívnej zmluvy medzi umelcom a hlavnou národnou galériou; Pajot je tiež ilustrátor a jeho karikatúry sú plné skíc a štúdií, často iba návrhmi, ktoré demonštrujú jeho ďalšie pátranie po „pravde“ výkresu, základným východiskom pre jeho umenie; pozri *Don Quijote*, *francúzski maliari 20.st.*, *francúzski maliari 21.st.*, *francúzski karikaturisti*, *francúzski ilustrátori*

<http://arcus.centerblog.net/rub-peintures-marcel-nino-pajot-.html> (životopis)

<http://www.marcel-pajot.com/ninopajot/indexoeuvres.html>

<https://www.google.sk/search?q=marcel+nino+pajot+peintre&espv=2&biw=1856&bih=995&tbn=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwi1ncaIk73MAhUD6RQKHycEBRIQsAQIOQ&dpr=1>

<http://marcel-pajot.blogspot.sk/2015/03/musicien-au-chapeau-noir.html>



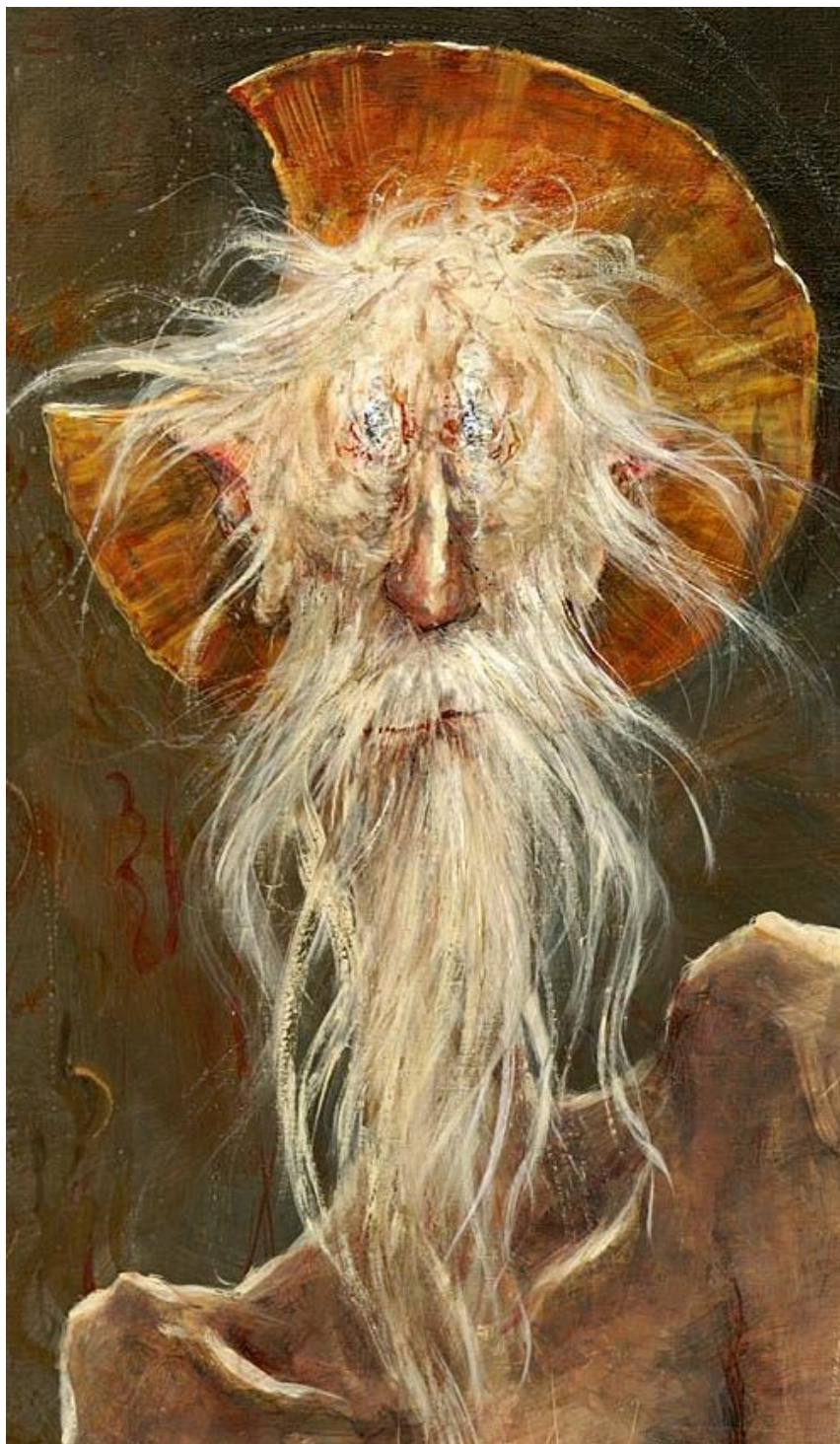
M. N. Pajot: Pokušenie Dona Quijote (2004)



M. N. Pajot: Kliatba (2004)



M. N. Pajot: Don Quijote (2004)



M. N. Pajot: Don Quijote – Iný svet (2004)



M. N. Pajot: Zornička (2004)



M. N. Pajot: Vetry Quinconces sur la Mancha (detail, 2004)



M. N. Pajot: Prizraky na (detail, 2004)



M. N. Pajot: Don Quijote - Maškaráda (2004)



M. N. Pajot: Don Quichotte - Knižnica (2004)



M. N. Pajot: Don Quichotte - Čítanie (2004)



M. N. Pajot: Don Quijote - Čítanie prerušené (2004)



M. N. Pajot: Don Quijote (2004)



M. N. Pajot: Don Quijote - Vigília (2004)



M. N. Pajot: Don Quijote - Sen (2004)



M. N. Pajot: Don Quijote - Je to možné? (ilustrácia, kombinovaná technika, 20.st.)



M. N. Pajot: Don Quijote a kúzelné pruhované kravy (2004)



M. N. Pajot: Putovanie po La Mancha (2004)



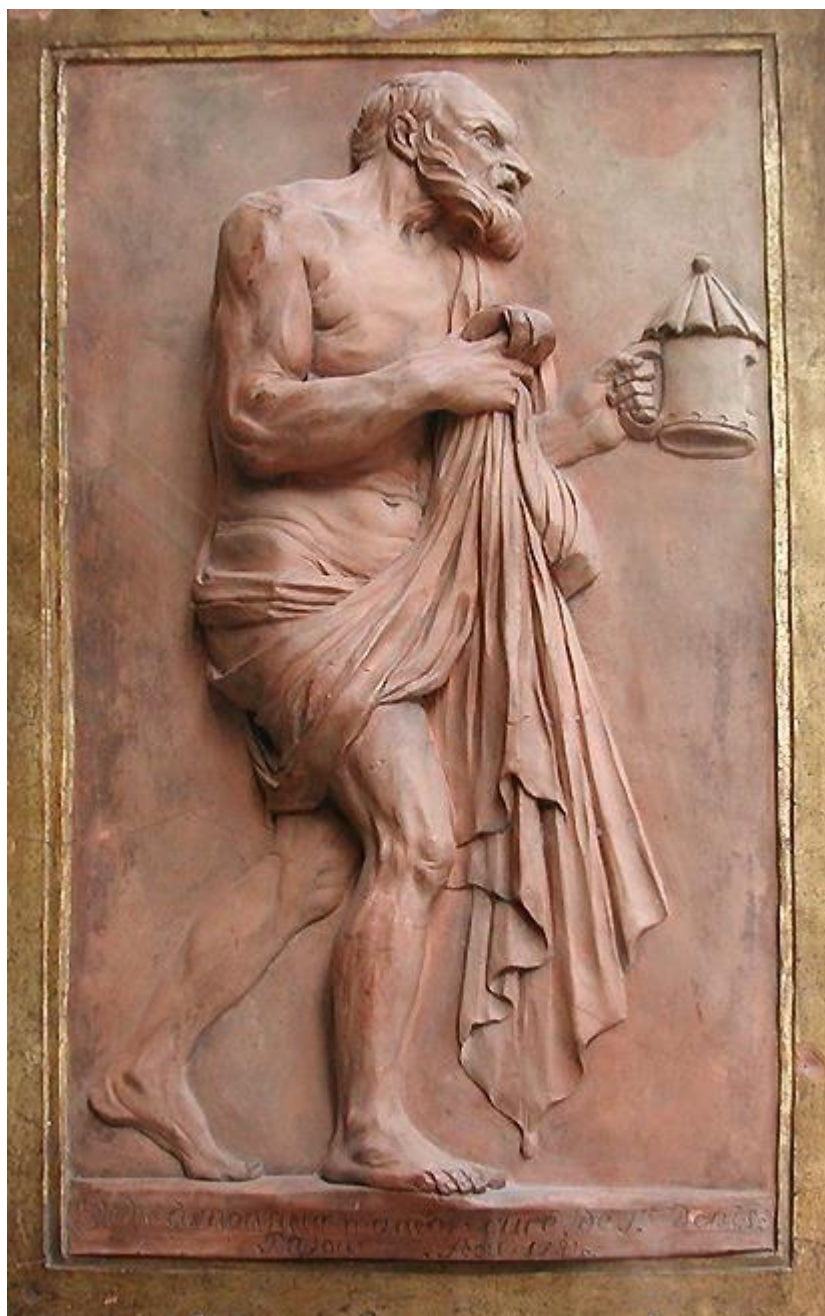
M. N. Pajot: Putovanie po La Mancha (2004)

Pajou Augustin - (†1809); francúzsky sochár

https://en.wikipedia.org/wiki/Augustin_Pajou

<https://www.google.sk/search?q=Pajou+Augustin&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CB0QsARqFQoTCNCvIbXDmsgCFca-cgodM44Leg>

http://nibiryukov.narod.ru/nb_pinacoteca/nbe_pinacoteca_artists_p.htm



A. Pajou: Diogenes hľadá človeka (1781)



A. Pajou: Merkúr (1780)



A. Pajou: Boreás unáša Oreithyiu (z cyklu štyri elementy: Vzduch)



A. Pajou: Triumf Kybely (z cyklu štyri elementy: Zem)



A. Pajou: Únos Proserpiny (z cyklu štyri elementy: Oheň)



A. Pajou: Neptún chráni Amymóné (z cyklu štyri elementy: Voda)

Pajštún (hrad) - pozri *Slovensko*

<http://www.slovenskehrady.sk/hrad-pajstun>



J. A. Lántz: Hrad Pajštún v 19.st. (litografia, 1827)



J. Koreszka: Hrad Pajštún (1929)

paketáž - ambaláž

pakfong - zliatina medi a zinku s prídavkom niklu; bielej farby; pozri *pasiarstvo, umelecké opracovávanie kovov*

Pakistan - pozri *harappská kultúra, Mohendžo-Daro, kušánske umenie, indická kultúra*

pa-kua - trigramy

palác - 1.hlavná obytná budova stredovekého hradu; *palác hradný*; pozri *stredoveké profánne stavby*

2.*renesančná a baroková reprezentatívna obytná aj verejná budova šľachty a bohatých mešťanov; pozri court d'honneur, pavilón, pallazo, corp-de-logis; diamantová bosáž*

3.od 19.st. každá veľká, nákladne upravená, súkromná alebo verejná budova (napr. palác poisťovne apod.)

pozri *bít-chiláni*

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Pal%C3%A1c>



H. Vredeman de Vries: Palác so záhradou (architektonická maľba, 1542-1607)



J. Brueghel I.: Arcivojvodovia Isabella Clara Eugenia a Albert v Tervurenskom paláci v Bruseli (1621)



A. P. van de Venne: Pred palácom na vidieku (1614)

palác hradný - obydlie majiteľa *hradu*; najstaršie typy s veľkou sálovou priestorou na poschodí; rast nárokov aj technických možností viedol ku zmnoženiu obytných priestorov, ktoré si vyžiadalo vedľajšie vedenie horizontálnych komunikácií formou *pavlače* alebo arkádovej *ochodze* (pozri *arkáda*); z tepelných dôvodov boli obytné priestory *táľované* a do múrov vkladané drevené zruby; pozri *sála priečna*; *kaplnka palácov*

palác Mesilimov - v súvislosti s heslom *Kiš*: jedno z najstarších sumerských miest (stredná *Babylonia*); z Kiša pochádzal legendárny hrdina *Etana* aj najstarší historicky doložený sumerský panovníci Mebaragezi a Mesilim; zachované opevnenie mesta a Mesilimov palác: prototyp sumerských palácových komplexov s ústredným dvorom

palác mestský - mestská protiváha *barokových zámkov*, zvyčajne v blízkosti panovníkovho sídla; pozri *hotel*; *regence*

palác rímsky - pozri *aula*

palác Skalný - *Skalný palác*

palácová kaplnka - *kaplnka palácová*

palácové obdobie - termín používaný *klasickým architektom* Evansom v súvislosti s *mínojským umením* (pozri *krétsko-mykénska kultúra*); za prvé palácové obdobie považované 2000-1750 pr.Kr. (paláce vo *Faiste* a *Knosse*; *zničené zemetrasením*), druhé palácové obdobie 1570-1400 pr.Kr.

tzv. **palácový štýl** - štýl umenia na *Kréte* v strednom období *mínojského umenia*: *vegetabilný* ornament paláca v *Knosse*, ktorého vplyv nachádzame v *mykénskom umení* stredného obdobia (1500-1400 pr.Kr.); pozri *krétsko-mykénske umenie*

paládium - zn. Pd; bod topenia 1554°C; ušľachtilý sivobiely kov v platinových rudách alebo v zliatine so *zlatom* alebo *striebrom* (pozri *legovanie*); používa sa ako prísada do platinových a bielo-zlatých zliatin; biele zlato je pri výrobe *klenotov* najvhodnejšou náhradou drahej *platiny*; pozri *drahé kovy*; *smalt* (Täubl)

paladium - správne: *palladium/palladion*

palaiologovská renesancia - posledná fáza byzantského umenia, ktorá trvala od konca 13.st. do pádu *Konštantinopole* (1453); kultúru tohto obdobia vytvárala atmosféra ohrozenia tureckými vojskami; odtiaľ pochádzajú aj prvé známky úpadkovosti: pozornosť sa sústreďuje na formu a zdokonaľovanie techniky a *hieratický* charakter diel, asketické rysy postáv ustupujú; na ich miesto sa dostáva naratívnosť scén a pohyblivosť foriem; obraz už neslúži iba na náboženskú kontempláciu a postupne sa stáva objektom estetických zážitkov

-*byzantské umenie* počas vlády poslednej byzantskej dynastie Palaiologovcov (vláda od 1259-1453); vedľa *centrálneho typu architektúry* aj *pozdĺžny typ*; odklon od úmernosti, vyrovnanosti, jasnosti a *monumentálnosti*, príklon k dramatickosti, pohybu a dekoratívnej plnosti; vnútorný priestor chrámov sa ponáša na *ikonostas*, systém kompozičných významových pásiem prestáva byť dodržiavaný; v *mozaikách* z poč.14.storočia pokusy podať krajinu a vyjadriť reálny priestor a vzťahy v ňom; viac *fresiek*, rozšírenie *ikonografie* o zobrazenie dejov (Kristove zázraky) a *žánrové* výjavy, *ikony* a *knižná maľba* sa obohacujú o zmyslovú skúsenosť a smerujú k portrétnosti; vykladanie *žaltárov* a *ikón* mozaikami, *signovanie* diel, vznik reliéfnych *ikón*, zosilnenie kultu *ikon* (triumfálny typ *Hodigitria*); pozri *novgorodská škola*, *vladimirsko-suzdalská škola*, *hésychazmus*, *sviatočná ikona*

palaiologovský motív - *oblúk vignolovský*

palaiologovský štýl - *palaiologovská renesancia*

palaistra/palaestra - súčasť antického *gymnasionu* alebo samostatná stavba; uprostred štvorcové alebo obdĺžnikové priestranstvo, obkolesené stĺpovou *podlubňou* s príľahlými miestnosťami rôzneho určenia (šatňa, kúpele, telocvičňa); pozri *exedra*; *antické hry*; *grécka architektúra*

Palamédés - gréc. Παλαμήδης/Palamédés; v *gréckej mytológii* múdry radca Grékov počas *Trójskej vojny*; nespravodlivo obvinený *Odyseom*, že zobral zlato ako úplatok, a *ukameňovaný* na zhromaždení vojska; Palamédéovi sa pričítal vynález *hláskového písma* (pozri *Orfeus*, *Prométheus*; *čítať a písať*, *alfabeta*), hry v kocky, číselnej sústavy; trestom za jeho smrť bolo desaťročné blúdenie *Odysea* po skončení *Trójskej vojny*

[https://sk.wikipedia.org/wiki/Palam%C3%A9des_\(vyn%C3%A1lezca\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Palam%C3%A9des_(vyn%C3%A1lezca))



Rembrandt: Palamédes pred Agamemnónom (1626)

Palamedes Antonie - (†1673); tiež Anthonie alebo Antonie Palamedesz; maliar *holandského zlatého veku*, portrétista; podľa Houbrakena jeho otec bol flámsky sochár, ktorý sa venoval rezbe váz z polodrahokamov (pozri *gemoglyptika*), ako je *jaspis*, *porfýr*, *achát*, a ďalším dekoratívnym umeniam; jeho otec cestoval do Anglicka v službách kráľa Jakuba Škótskeho, ale potom, čo sa narodil Anthoniov brat *Palamedes Palamedesz I*, rodina sa vrátila do *Delft*, kde chlapci vyrastali; Anthonie vstúpil do *delftského spolku svätého Lukáša* v roku 1636; predovšetkým maloval portréty a žánrové práce, zatiaľ čo jeho brat *Palamedes Palamedesz I* (†1638) bol maliarom bitiek; Anthonie bol ženatý dvakrát a mal štyri deti; jeho žiakmi boli jeho mladší brat *Palamedes Palamedesz I*, jeho vlastný syn *Palamedes Palamedesz II* a maliar *Ludolf de Jongh*; pozri *holandskí maliari zlatého veku*, *delftskí členovia cechu sv. Lukáša*

https://en.wikipedia.org/wiki/Anthonie_Palamedes

<https://www.google.sk/search?q=Anthonie+Palamedesz&espy=2&biw=1841&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjxsqT28JDKAhUDGCwKHcQdCRgQsAQIGQ>



A. Palamedes: Veselá spoločnosť (merry company, 1633)



A. Palamedes: Veselá spoločnosť (merry company, 60.roky 17.st.)



A. Palamedesz: Svadobná hostina (1673)



A. Palamedesz: Interiér pracovne s dôstojníkom s trúbkou a matkou s dieťaťom (1665)



A. Palamedesz: Hudobná spoločnosť s alegóriou Piatich zmyslov (hudobná spoločnosť, 1649)



A. Palamedesz: Elegantná spoločnosť v interiéri (elegantná spoločnosť, 1660)



A. Palamedesz: Interiér strážnice so spoločnosťou halapartníkov, hráčov kariet a ženou s dieťaťom (cortegaardje, 2.pol. 17.st.)

Palamedesz I Palamedes - (†1638); maliar holandského zlatého veku a mladší brat *Anthonia Palamedes* (†1673); bol maliarom bitiek; zomrel veľmi mladý; pozri *holandskí maliari zlatého veku, delfskí členovia cechu sv. Lukáša*

https://en.wikipedia.org/wiki/Palamedes_Palamedesz



P. Palamedesz I: Jazdecká bitka v kopcovitej krajine (1.pol. 17.st.)

Palamedesz II Palamedes - (†1705); tiež Stevers o Stevens o Stevaerts; maliar a interiérový dekoratér holandského zlatého veku; syn Antonie Palamedes (†1673), pri ktorom s vyučil; pracoval hlavne v Delfách; pozri *holandskí maliari 17.st.*, *holandskí maliari 18.st.*, *holandskí maliari zlatého veku*

https://it.wikipedia.org/wiki/Palamedes_Palamedesz_II

palaš - bodná a sečná *zbraň* s priamou jednostranne brúsenou čepeľou a záštitným košom; prvýkrát v Taliansku 16.storočia (*schivona*); pozri *meč*

http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%B4%D0%B0%D0%B6%D0%BD%D1%8B%D0%B9_%D0%BF%D0%B0%D0%BB%D0%B0%D1%88

palata - z rus. palota; kamenná obytná stavba s početnými miestnosťami, niekedy viacposchodová; pozri *ruská architektúra*

Palatinum - jadro starého *Ríma*; pozri *Forum Romanum*; *Faun*, *Šebestián*, *Kybele*; *Alexamenos graffiti*



Ruiny na vrchu Palatinum v Ríme

palatinus - doslovne palácový gróf; palatín, najvyšší úradník vo feudálnom Uhorsku

palatium - dom *opáta*

palazzo - *palác* talianskej renesancie

palcát - čes.; staroveká a stredoveká krátka úderná *zbraň* pre boj z blízka; od 15.st. aj odznak veliteľskej moci; v slovenčine aj termín *budzogáň/buzogáň*; predchodcom palcátu bola *bulava*; pozri *insígnie*, *žezlo*, *palica*



(9,15-17. Zatrúbenie šiestej poľnice) **Rozviazaní anjeli** (Apokalypsa Tanner, 1250-1255)



G. Ferrari: Ukrižovanie (detail fresky kostola S. Maria delle Grazie, Varallo Sesia, Taliansko, 1513)



A. Altdorfer: Zatknutie sv. Floriána (výrez, 1516-1518)



A. Hirschvogel: Muž v brnení. Kráľ Žigmund Poľský (16.st.)
Autor neuvedený: Prokop Holý



E. Kodet: Pamätník Jana Žižku pri Sudoměři



(Kniha sudcov 4,21-22) Jael zabíja kolíkom Síseru (ilustrácia, Philips Medhurst Bible)

palé - starogrécky zápas, súčasť *pentatlonu*; počas zápasu musel víťaz súpera trikrát poraziť na zem; pozri *antické hry*

palec - 1. *historická miera*; je definovaná šírkou palca dospelého muža; pozri *alabastron*
2. *falický symbol*; pozri *slina*; *prsty*; *Pollica Verso (Gero)*



Odrezaní palcov Adoníbezekovi (grafický list z Philips Medhurst Bible)



C. Baldaccini: Socha palec (2005)

palec viedenský - dĺžková *historická miera*; rovná sa jednému *cólu*; meria 26,34mm

palechské miniatúry - tradičné ľudové lakované miniatúry pomenované podľa obce Palech; zvyčajne maľované temperami na paliere, dreve, plechu: skrinky, škatuľky, plechovky, džbány, panely, brošne, tanieri, popolníky, ihlice do kravát, svietniky a rôzny riad; o rozvoj palechskej maľby sa zaslúžil maliar *I. Golikov*; pozri *ruské umenie*

http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D1%85%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F_%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D0%B0%D1%82%D1%8E%D1%80%D0%B0

<http://nn.wikipedia.org/wiki/Palekh-miniatyr>

<https://www.google.sk/search?q=Palekh+painting&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwimjI7kubbOAhXDCcAKHRYrAoUQsAQIKg&dpr=1>



Bitka (vrchnák dózy, palechská miniatúra, 1930)



I. I. Zubkov: Palechská veža (maľba na plechu, palechská miniatúra, 1931)



Ivan Mikhailovič Bakanov (1936): Dedina Palech (palechská miniatúra na škatuľke, 1934)



I. I. Golikov: Trojka s vlkmi (puzdro na cigary, palechská miniatúra, 1924)



P. Baženov: Bohatier Stepanovič (palechská miniatúra, 1940)

pálená hlina - hlina pálená

pálená tehla - tehla pálená

pálenie čarodejníc - Valpurgina noc

pálenie márnivosti/márnotratností - bruciamenti; Baleka: verejné pálenie predmetov a tiež umeleckých diel, v ktorých bol videný symbol vládnúcej moci a odmietanie jej životného názoru aj praxe; forma *obrazoborectva* v 15.st.; ústrednou postavou hnutia bol *dominikán*, kazateľ Savonarola; svoje učenie rozvinul do asketického a religiózneho poňatia života, ktoré bolo kritické voči renesančnej životnej predstave *Medicejovcov* aj *humanizmu* florentskej *akadémie* (pozri *accademia*) a tým aj voči *umeniu*, ktoré sa svojou zmyslovosťou zjemnelosťou a intelektualizáciou vzdŕaľovalo meštianstvu, pre ktoré bolo aristokraticky uzavreté a nepochopiteľné; Savonarola umenie hodnotil z didaktického hľadiska v súlade so svojou predstavou správneho života; diela späť s vládnuou vrstvou a predchnuté docenením materiálnosti sveta túto predstavu nespĺňali; toto odmietanie našlo svoj výraz v tzv. *bruciamenti* (pálení)

-márnivosťami boli drahocenné šperky, odevy, ale aj hudobné nástroje, knihy a umelecké diela; pálenie bolo od 1.pol.15.st. bežné nielen v Taliansku, ale aj v Nemecku a vo Francúzsku; predchodcom Savonarolu bol považovaný Bernard zo Sieny a jeho žiak Ján Capistranus (zakladal hranice na sever od Talianska: vo Viedni, Norimbergu, Erfurtu, Magdeburgu, Vratislavi, Augsburgu); za Savonarolovej účasti vznikol vo Ferrare model pre významové usporiadanie *hraníc*, ktoré Savonarola v rokoch 1497 a 1498 so súhlasom signorie páli vo *Florencii*; boli zložené z vecí, ktoré zbierali deti a mládež; hranice usporiadané symbolicky do siedmich stupňov (pozri *symboly číselné*: 7): prvú vrstvu tvorili karnevalové *kostýmy*, *parochne*, *masky*; druhú vrstvu tvorili spisy antických a renesančných spisovateľov; tretia vrstva bola z vecí na telesnú kultúru, ktoré stelesňovali kult tela a prepych; vo štvrtej vrstve boli *hudobné nástroje*; v piatej vrstve bolo zariadenie pre spoločenské hry, často veľmi cenné; odsudzovaná bola náhodnosť výhry (predstavovala súčasne rýchle zbohatnutie bez práce: medicejská banka, úrok, lichva, obchod); v šiestej a siedmej vrstve boli umelecké diela, najmä obrazy (výraz odmietania dobového umenia inšpirovaného *antikou*, zobrazujúce neviestky, svetskú nádheru a odvádzajúce od náboženského rozjímania; v niektorých historických rozboroch vyslovené pochybnosti o pálení umelecky prvoradých diel; mohli byť pálené a ničené v zastúpení (bližšie Baleka: *obrazoborectvo*); v siedmej vrcholnej vrstve boli vztýčené karnevalové zastúpenie *diabla* (bližšie karneval); Savonarola neskôršie exkomunikovaný z cirkvi; pozri *akt*, *M. A. Koniáš*



M. Wolgemut, H. Schedel (tlač): Slnká a pálenie kníh (kolorovaný drevoryt, Norimberská kronika, 1493)



P. Berruguete; Dišputa medzi sv. Dominikom a albigéncami (1493-1499)



L. Rabus: Luther páli pápežsku bulu s exkomunikáciou (Štrasburg, 1557)

paleo - gréc.; zloženinách prvá časť s významom minulý, dávny, dávnoveký, starý, starší, najstarší
paleobáľkánska mytológia - pozri *trácke náboženstvo*, *trácka mytológia*, *dácka mytológia*

https://en.wikipedia.org/wiki/Paleo-Balkan_mythology

paleografia - vedná disciplína zaoberajúca sa historickým vývojom *písma*; správne čítať, miestne a chronologicky zaraďovať písomné pamiatky; popisuje a hodnotí písmo v historickom vývoji; pozri *neografia*, *epigrafika*; *ligatúra*, *bustrofeon*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Palaeography>

paleolit - *staršia doba kamenná*

paleolit najstarší 2 mil.-600 000 pr.Kr.; *valounová industria*

paleolit starý 600 000-250 000 pr.Kr., hrubé pästné klíny; pozri *clactonien*, *abbevilien/cheléen*

paleolit stredný 250-40 000 pred Kr.: *pästné klíny* a čepele; *acheuléen*, *levalloisien*, *moustérien*

paleolit mladý/mladší 40 000-14 000 pr.Kr.: rozvinutá čepeľová industria, výtvarné prejavy; *solutréen*: *Lascaux*, *Tasília*, *moustérien*: *Le Moustier*, *Bizé*, *gravettien*, *pavlovien*

paleolit neskorý 14 000-9 000 pr.Kr.: *magdalénien*: *Altamira*, *Nieux*, *aurignacien*: *Lassel*, *gravettien*, *pavlovien*

pozri *pravek*, *štiepaná industria*, *paleolitické jaskynné maľby*, *maľby skalné*, *mladopaleotické umenie*; *kromaňonec*; *chata*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Paleolitico>

http://it.wikipedia.org/wiki/Paleolitico_medio

paleolitické jaskynné maľby - praveké (presahujúce časový horizont *paleolitu*) kresby a maľby na stenách *jaskýň* alebo vonkajších skalných stenách pod skalnými prevismi; umelecká tvorba zahrnujúca rytiny, kresby a *maľbu* prírodnými pigmentmi (pozri *glej, farba červená*); rozšírené od mladšieho *paleolitu* ako umenie poľovníckych a pastierskych etníc; ojedinele prežívajú do súčasnosti (severozápadná Austrália, južná Afrika; pozri *primitívne umenie*); námety: kultové a lovné zvieratá, u pastierskych etníc aj zvieratá domestikované; snaha postihnúť silu a schopnosť zvierat ako magický prostriedok zaisťujúci plodnosť, ďalej ako prostriedok poľovníckej imitácie s cieľom dosiahnuť úspešný lov (pre zjednodušenie a kontinuitu zaradená sem aj jaskynné a skalné rytiny a maľby nadväzujúce na paleolitické obdobie a pokračujúce aj v neskorších časových a vývojových etapách); tvoria niekoľko okruhov:

1. frankokantaberský/frankokantabrijský okruh; 200 jaskýň vo Francúzsku a severnom Španielsku, objavovaných od 1875; *Altamira* (1879), Les Combarelles a Font-de-Gaume (1901), *Lascaux* (1940), Rouffinac (1956); v Španielsku koncom *mezolitu* a najmä v *neolite* rozvoj tzv. *druhého poľovníckeho štýlu* jednofarebných aj polychrómnych malieb s pokročilou štylizáciou (tancujúce postavy v kultových a poľovníckych výjavoch); sú už formálne aj obsahovo blízke umeniu poľnohospodárskych skupín *Anatólie* (pozri *Chetiti, krétsko-mykénska kultúra*); pozri *frankokantaberský štýl*

2. severošpanielsky okruh: lokality Cogul, Alpera a ď; lovecké výjavy s malými rozmermi postáv zvierat aj ľudí

3. škandinávsky okruh; *mezolitické* a *neolitické* umenie južnej Škandinávie, severnej Európy; jaskyne na nórskom pobreží s poľovníckymi motívami, schematickým zobrazením figúr (obraz vyrytý, plocha vyfarbená); silne geometrizovaný dekór; nadväzuje na *frankokantaberský štýl*

4. taliansky okruh; severné Taliansko až po Sicíliu; značné časové rozpätie; návaznosť na *frankokantaberský štýl*; ťažisko v rytinách a silno geometrizovanom dekóre

5. africký okruh; celkove najväčší a najvýznamnejší; desiatky tisíc kresieb a malieb v jaskyniach alebo na skalných previsoch (tvorba rozvíjaná aj v súčasnosti); veľké časové rozpätie (*Tasília*, Tibesti, Čad) > slohová odlišnosť; motívy vyhynutej fauny a flóry, mágia, kulty, mýty, svet poľovníkov, pastierov, poľnohospodárov; počiatočný naturalistický štýl v zobrazovaní domestikovaného hovädzieho dobytku, neskoršie rituálne tance leopardích mužov (bovidiánske obdobie) blízke *anatólskym* maľbám (*Catal Hüyük*); na záver pod vplyvom egyptského umenia (kone, vozy); v neskoršej fázi v oblasti východnej a južnej Afriky rytiny abstraktného, silne geometrizovaného charakteru

6. americký okruh; Južná, Stredná, Severná Amerika, Antily; okruh delený do množstva oblastí s množstvom technických, slohových a námetových rozdielov; zobrazenie zvierat a ľudí, geometrické symboly (Red River, Hidden Lake); v neskoršej fáze rytiny abstraktného a silne geometrizovaného charakteru; význam celkom neobjasnený, v súčasnosti spontánne rozvíjaný indiánmi, ktorí prípadne dopĺňujú staré alebo nedokončené kresby

7. indický okruh; popri motívoch loveckého života zastúpené aj geometrické symboly; rozsiahla *ranopaleolitická* lokalita u juhoindického Madrásu (pozri *madráska kultúra*)

8. ázijský okruh; významné objavy v posledných desaťročiach najmä na Sibíri (Jakutsk)

9. austrálsky okruh; náleziská *petroglyfov* a malieb na skalných previsoch alebo málo hlbokých jaskyniach; polychrómne kresby; v neskoršej fáze obrazy a rytiny abstraktného, silne geometrizovaného charakteru; najbohatší je austrálsky severozápad

Baleka v súvislosti s heslom *neolitické umenie*: v *ikonografii* sa objavujú nové rysy: už nie monumentálne, jednotlivo zobrazované zvieratá (*mladopaleolitické umenie*) ale *naratívne* zobrazenie človeka a zvierat napr. pri love; výjavy sú menšie, najčastejšie do 1m, ale aj 3cm, *monochromatické* alebo dvojfarebné, so sklonom k ornamentálnosti; výjavy zo života, lovu s lukmi a šípmi, bojové výjavy, kultové obrady, ranení a zomierajúci, zberači medu, chovatelia

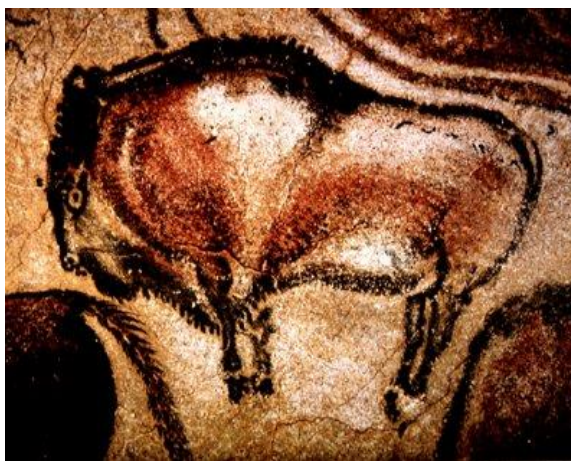
dobytká, výjavy tanca; náleziská nielen v jaskyniach (mladopaleolitické umenie) ale už aj na stenách a pod skalnými prevismi (Sahara, severná Afrika a Španielsko); severoafrickým náleziskom Gafsa ovplyvnené západoeurópske strediská (Mas d'Azy, Fere-en-Tardenoise, Campigny u Blagny-sur-Bresle); ďalšie dôležité západoeurópske náleziská: Minatedy, Morella la Velle, Cogul, El Mortero, Tormón, Cuevas de la Arana, Dos Aguas v Španielsku; severoeurópske náleziská v Nórsku: Hamarøy, Bardal, Vingen; Švédsko, Karélia a okolie Onežského jazera pozdĺž Bieleho mora a na Sibíri prežívalo umenie doby ľadovej so všetkými rysmi umenia predošlého (mladopaleolitického) umenia: kompozícia, veľké rozmery zobrazených zvierat, farebnosť, námety so zvieratami ako ústredným motívom, hoci aj sem prenikli výjavy s lovcami a kúzelníkmi

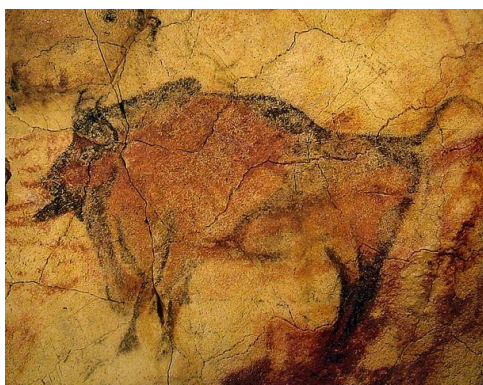
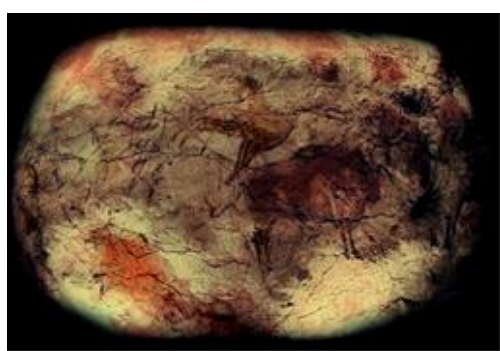
Baleka v súvislosti s heslom *umenie doby bronzovej a železnej*: svetonázorové predstavy tohto obdobia sa odzrkadľujú aj vo skalných maľbách Iberského poloostrova (Tajo de Figuras, Albuquerque, Aldeaquemada Las Batuecas), o niečo mladšie nálezy z okolia Gardského jazera; v Taliansku (Albenga, Voltri, Ventimiglia); Francúzsko (Provence, údolia Rhony, Breťan: *megalitické* hroby s obrazmi *hadov* ako symbolov života); Švédsko (Bohuslän, Ostergötland), ktorých diela sa vyznačujú silnou tradíciou predošlého obdobia, napr. podaním osamotených zvierat, ale zachycujúcich už aj pracovné lovecké a bojové výjavy

pozri *praveké umenie, mladopaleolitické umenie; Lascaux, Tasilia (solutréen); Altamira, Niaux, Tuc d'Audoubert, Pekárna (magdalenien); Lassel, Pech-Merle (aurignacien); Le Moustier, Bizé*

<http://de.wikipedia.org/wiki/Felszeichnung>

http://it.wikipedia.org/wiki/Incisioni_rupestri_della_Val_Camonica





paleolitické umenie - pozri *paleolitické jaskynné maľby, mladopaleolitické umenie*

paleontológia - www v súvislosti s heslom *jednorožec*: roku 1663 magdeburský purkmister a bádateľ Otto von Guericke uskutočnil prvú paleontologickú rekonštrukciu na svete; zostavil z nájdených kostí, pravdepodobne z mamuta a *nosorožca* údajnú kostru jednorožca; v dobe, ktorá plnila apatéky pravými rohmi jednorožca (zvyčajne išlo o roh morského živočícha narvala), to nebolo nič nezvyčajné; na Guerickovom náčrtku jednorožcovi však chýbajú zadné nohy

paleotyp - tiež *prvotlač, inkunabule, kolísková tlač*; pozri *prvotlač*

Palermo - pozri *arbarello, Sicília; Rozália*

Palés - starotalianska dvojica rovnomených pastierskych božstiev (mužského a ženského); udržal sa iba bult bohyne Palés ako ochrankyne pastierov; pozri *rímski bohovia; Italikovia*

Palestína - historické územie v prednej Ázii medzi Stredozemným morom a okolím Mŕtveho mora; pôvodne osídlené semitskými kmeňmi - *Kanaáncami*, od 12.st.pr.Kr. *Filištíncami* (pozri *Chetiti*); od 13.st.pr.Kr. Palestína okupovaná *Izraelcami* a od 1 000 pr.Kr. rozdelená na severnú časť, Izraelské kráľovstvo (podľahlo v 8.st.pr.Kr. *Peržanom*), a južnú časť, Judské kráľovstvo (v 6.st.pr.Kr. podľahlo *Babylónii*; pozri *babylónske zajatie*)

pozri *mamre, Kumrán, Kanaán, Galilea, Efraim, Izrael, Judea, Galgala, Sichem, Sión, Svätá zem; Sýria; Hebrejci, Židia, Izraeliti, Samaritáni; Aštarta/ Aštara/ Astarot; kruciata; papyrus; mních, El; Izrael, Samária, Choréb, Sinaj, Jeruzalem, Hebron, Engadi, Gaza; Jozue, križiaci, križiacke hrady, sionizmus*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Palestina>



W. Turner: Púšť Engadi a kláštor Santa Saba (1836)

palestínski umelci - pozri *J. Steinhardt*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Palestinian_painters

https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F:%D0%A5%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B6%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8_%D0%9F%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D1%8B

E
Nasr Abdel Aziz Eleyan

G
Ibrahim Ghannam

H
Emad Hajjaj
Ibrahim Hazimeh
Jumanji El Hussein

M
Sliman Mansour
Mohammad Saba'aneh

S
Ismail Shammout
Jacob Steinhardt

W

Sharif Waked

Z

Hani Zurob

palestra/palaistra - starogrécka škola pre telovýchovu, cvičisko, zápasisko; pozri *antické hry*